

Ældre gider ikke det negative

I de senere år er undersøgelse efter undersøgelse i den vestlige verden kommet op med det glædelige budskab, at de ældre gennemgående har det godt! Efter mange forskeres mening nærmest forbløffende godt, i hvert fald hvis man skal tro den slags undersøgelser, hvor folk selv oplyser, hvor godt de trives i tilværelsen, og hvor glade de i det hele taget er for deres tilværelse.

Der kan selvfølgelig være mange forklaringer på de ældres gennemgående høje livsglæde (der er desværre også undtagelser), men nu har to psykologer fra Californien i USA fundet en lille interessant brik til forståelse af de ældres gode humør: De ældre interesserer sig tilsyneladende ikke så meget som de yngre for det negative i tilværelsen.

Man har opfundet en meget snedig test til at afsløre, hvad mennesker i en forsøgssituation uvilkårlig retter deres opmærksomhed mod. Hvis man fx ganske kort viser to billeder samtidig på en skærm, hvilket af billederne fanger så mest tilskuerens umiddelbare eller uvilkårlige interesse? Det afgør man ved at afløse de to hurtige billeder af en lille

lysplet, der falder, hvor det ene af de to billeder blev vist, og så har man i forvejen instrueret forsøgspersonen i at trykke på en tryknap så hurtigt som muligt, så snart de får øje på den lille lysplet.

Det har nu vist sig i adskillige undersøgelser, at forsøgspersoner trykker hurtigere ved lysplettens fremkomst, når den kommer til syne på det sted, hvor deres opmærksomhed netop blev fanget af det billede, der åbenbart var mest interessant for dem. Hvis lyspletten kommer til syne der, hvor det andet billede optrådte – altså det billede, der ikke fangede forsøgspersonens umiddelbare opmærksomhed – så varer det lidt længere, inden de får øje på lyspletten og derefter trykker på trykknappen.

De to californiske psykologer satte nu to grupper af henholdsvis yngre og ældre forsøgspersoner til at kigge på billeder, der to og to viste henholdsvis et glad og et trist (surt eller

vredt) ansigt. Fremvisningen af de to ansigter var så kort, at forsøgspersonerne stort set kun kunne nå at rette blikket mod det ene, inden de forsvandt igen. Men lige efter at billedet var fremvist, kom der altså en lysplet til syne, enten bag det glade eller bag det triste ansigt.

Dette simple eksperiment viste, at de yngre årgange overvejende fik deres opmærksomhed tiltrukket af de negative ansigtsudtryk, altså de triste eller vrede ansigter, mens de ældre forsøgspersoner langt oftere rettede deres uvilkårlige opmærksomhed mod de "glade billeder", idet de ældre trykkede hurtigere på knappen, når lyspletten kom til syne bag disse billeder.

At de ældre vitterlig havde kigget mere på de glade end de triste ansigter, fremgik også af en efterfølgende genkendelsestest, hvor forsøgspersonerne fik forevist alle ansigterne ét efter ét, og så skulle de blot angive, hvilke de kunne genkende fra den tidligere kortvarige fremvisning. Det viste sig, at de ældre, til forskel fra de yngre, genkendte væsentlig flere af de positive end de negative ansigter, så også på denne måde fik man bekræftet, at ældre i modsætning til yngre gennemgående lægger mere mærke til glade end til triste ansigter.

Da andre undersøgelser viser, at vi ofte i nogen grad bliver "smittet" humørmæssigt af de ansigtsudtryk, vi ser hos andre, kan det godt være en lille del af forklaringen på ældre menneskers gennemgående gode humør, at de er mere tilbøjelige end yngre mennesker til at hæfte sig ved positive ansigtsudtryk og sikkert også ved andre positive oplevelser, når der er flere at vælge imellem.

tn

Kilde: Mather, M. & Carstensen, L.L. (2003). Ageing and Attentional Biases for Emotional Faces. Psychological Science, 14(5). 409-415.